

ETT:n ohje kanaloiden pesuun ja desinfiointiin sekä lannan käsittelyyn Gumboro-tartunnan yhteydessä

Yleistä

Kanat ovat herkimmillään Gumboro-tartunnalle 3-6 viikon iässä ja voivat sairastua aina n. 22 viikon ikään asti, kunnes viruksen kohde-elin (alaperärauhanen eli Bursa fabricius) surkastuu. Taudin itämisaika on n. 2-3 vrk. Kuolleisuus ja oireet ovat sitä vähäisemmät, mitä vanhempia linnut ovat tartunnan saadessaan.

Kana erittää virusta jo n. kaksi päivää tartunnan saannin jälkeen (eli jo ennen kliinisten oireiden ilmenemistä). Eritystä kestää vähintään 10-14 vrk.

Gumboro-virus on erittäin kestävä myös kanan elimistön ulkopuolella. Se kestää kuumennusta +60 °C:ssa 30 min, +56 °C:ssa 5 h, tuhoutuu pH 12:ssa, mutta kestää happamia olosuhteita pH 2:een asti. Vain harvat desinfiointiaineet tehoavat virukseen, joka on herkkä lähinnä vain formaliinille ja jodiyhdisteille. Myös kvaternäärisillä ammoniumyhdisteillä sekä klooripitoisilla desinfiointiaineilla on tiettävästi tehoa Gumboro-virukseen.

Toimintaohjeita

- Tartunnan vuoksi kuolleiden kananuorikoiden raadot säilytetään siten, etteivät ne aiheuta tartunnan leviämiskä (umpinainen ja tiivis säiliö, ei kontaktia luonnonlintuihin tai jyrsiöihin). Raadot hävitetään asianmukaisesti joko hyväksytyssä polttolaitteistossa tai raatokeräilyn kautta. Raatokeräilyä tilattaessa kerrotaan tartunnasta ja poikkeuksellisesta kuolleisuudesta, jotta tartunnan leviäminen voidaan estää esim. keräilyreitien suunnittelulla.
- Jos mahdollista, eloon jääneet kananuorikot kannattaa lopettaa ja hävittää. Tämä siksi, että niiden vastustuskyky saattaa olla heikentynyt viruksen vaurioitettua alaperärauhasta, jolloin ne saattavat olla alttiita muille tartunnoille. Jäljelle jääneiden nuorikoiden rokotuksen osalta on myös huomioitava, etteivät ne rokotettaessa mahdollisesti muodosta vasta-aineita ja saavuta immuniteettia yhtä tehokkaasti kuin linnut, joilla tartuntaa ei ole. Rokotuksen teho onkin syytä kontrolloida verinäytetutkimuksin (20 näytettä/[siipikarjan terveydenseurantapaketti](#)/Ruokavirasto).
- Lannan käsittelyssä on otettava huomioon, että akuutin Gumboro-tartunnan jälkeen pehku sisältää runsaasti virusta, joka voi lannanlevityksen kautta levitä eteenpäin. Erityisesti kuiva pehku pölyää ja saattaa levittää virusta tuulen mukana. Lanta on mahdollisuuksien mukaan kompostoitava peitetyssä aumassa siten, että se palaa kunnolla tai kynnettävä levityksen jälkeen välittömästi peltoon. Lannan kompostointi tehdään ympäristöviranomaisen luvalla sovittuun paikkaan. Kompostin tulee olla kaukana kanaloista ja se tulee peittää sammutetulla kalkilla ja paksulla kerroksella puhdasta kuiviketta.

Kanalan puhdistusohjeita = taukosaneeraus

- Kanalan tyhjennyksen jälkeen lattiakanaloissa pehkun pinta kostutetaan 1 %:lla glutaaldehydien ja kvaternääristen ammoniumyhdisteiden seosta sisältävällä desinfiointiaineella (esim. Force 7, GPC 8, Mida San 309, MS Megades, Parvocide H Plus, Viragri tai vastaava valmiste) pölyämisen estämiseksi.
- Pehku / lanta poistetaan kanalasta; kompostoidaan tai kynnetään maahan. Lannan lastausalue kalkitaan valkoiseksi sammutetulla kalkilla (SL90). Lanta kuljetetaan ja levitetään siten, että sitä ei kulkeudu yleisille tai muiden siipikarjatilojen käyttämille teille ja pihuille.

- Alkupesuuun (liotus) voidaan käyttää esim. voimakkaasti emäksistä, klooripitoista vaahdotettavaa desinfiointia pesuainetta (esim. Hypofoam); tähän tarvitaan vaahdotin ja kylmää vettä, jotta kloori ei kaasuunnu. Desinfiointia pesuainetta levitetään hallin kaikille pinnoille tulo- ja poistoilmakanavat mukaan lukien ja annetaan vaikuttaa valmisteesta riippuen n. 15 min. Vaahto ei saa kuivua pinnoille ennen painepesuripesua.
- Pesu kuumapainepesurilla aluksi n. +60°C, sitten lämpötilaa voi nostaa. Kaikki lika ja lanta tulee saada pois, tulo- ja poistoilmakanavat pestään koko pituudeltaan.
- Kuivatus pintakuivaksi, ei näkyvää kosteutta lattioilla ym. pinnoilla.
- Loppudesinfiointi 1-2 % Viragri, MS Megades tai Parvocide-liuos, käsitellään kaikki pinnat. Koska IBDV-virus on erittäin kestävä, desinfiointi kannattaa tehdä kahdesti vuorokaudessa, jotta desinfiointiaineen vaikutusaika saadaan mahdollisimman pitkäksi. Desinfiointiaineen käytössä on aina noudatettava valmistajan antamia käyttöohjeita ja käyttöturvallisuustiedotteita.
- Kuivatus ja mahdollinen remontti.
- Mahdollinen formaliinikaasutus erillisen ohjeen mukaan. Isompien tilojen desinfiointiin suositellaan käytettäväksi kaasutustykkiä.
- Kanalan täyttö perusteellisen tuuletuksen jälkeen (tuloilmaluukut auki ja poistoilmapuhaltimet täydelle teholle; ei saa olla formaliinin hajua jäljellä, kun halliin tuodaan uusia lintuja).
- Nuorikkokasvattamoon tuodaan vain asianmukaisesti rokotettujen emojen jälkeläisiä, jotka rokotetaan kasvattamossa n. 3-5 viikon iässä; munintakanalaan siirretään vain rokotettuja lintuja, joiden vasta-ainetaso on tutkimuksin todettu riittäväksi. Immunitietin muodostuminen kestää n. 2 viikkoa rokotuksesta.
- Nuorikkojen rokotusohjelmaa muokataan tarpeen vaatiessa. Broilerin rokotuksesta päätetään tapauskohtaisesti erikseen.

Näillä toimilla tartuntapainetta saadaan alennettua, mutta taudin vastustus vaatii taikosaneerauksen lisäksi huolellista rokotusohjelman noudattamista!